

POSTANOWIENIE

Dnia 21 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 21 sierpnia 2025 r.,
sprawy **M. N.**
skazanego z art. 199 § 2 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionych przez obrońców
od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 20 stycznia 2025 r., sygn. akt IV Ka 953/24
częściowo zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego we Wrześni
z dnia 21 czerwca 2024 r., sygn. akt II K 576/23.

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasacje jako oczywiście bezzasadne;**
- II. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

M. N. został oskarżony o to, że w nieustalonych bliżej dniach w okresie od września 2022 r. do stycznia 2023 r. w K., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, kilkakrotnie nadużywając stosunku zależności pomiędzy nauczycielem a uczniem, stosunku zależności pomiędzy proboszczem a ministrantem oraz stosunku zależności pomiędzy kierującym

samochodem a pasażerem, doprowadzał małoletniego poniżej lat 15 A. G. do poddania się innej czynności seksualnej w ten sposób, że kładł swoją rękę na górnej części kończyny dolnej - udzie małoletniego pokrzywdzonego, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 199 § 2 k.k. w zb. z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy we Wrześni wyrokiem z 21 czerwca 2024 r., sygn. akt II K 576/23:

1. oskarżonego M. N. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. uznał za winnego popełnienia przestępstwa z art. 199 § 2 k.k. w zb. z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., za które wymierzył mu karę 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 41a § 2 i 4 k.k., art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego M. N. zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego A. G. na odległość nie mniejszą niż 50 metrów na okres 5 lat oraz na ten sam okres zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym A. G., a także na ten sam okres zakaz przebywania w miejscach, w których mogą przebywać osoby małoletnie poniżej 15 roku życia, zaliczając na ich poczet na podstawie art. 63 § 3 k.k. okres rzeczywistego stosowania odpowiadających im rodzajowo środków zapobiegawczych od 9 listopada 2023 r.;
3. na podstawie art. 41 § 1a k.k., art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego M. N. zakaz wykonywania wszelkich stanowisk, wykonywania wszelkich zawodów oraz działalności związanych z wychowaniem, edukacją małoletnich i opieką nad nimi przez okres 5 lat;
4. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego M. N. na rzecz małoletniego A. G. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w kwocie 10.000 zł płatne do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego M. G. ;
5. na podstawie art. 627 k.p.k., § 15 ust. 3 pkt 1 -4 w zw. z § 11 ust. 2 pkt 3, ust. 7, § 16 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie zasądził od oskarżonego M. N. na rzecz przedstawicielki ustawowej małoletniego M. G. kwotę 6.000 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

6. na podstawie art. 627 k.p.k. oraz art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 4650,32 zł, w tym wymierzył opłatę 300 zł.

Apelacje od wyroku Sądu Rejonowego wnieśli obrońcy oskarżonego, przy czym adw. M. S., zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego poprzez jego błędne zastosowanie w konsekwencji błędów w ustaleniach faktycznych i uznanie, iż ewentualne zachowanie oskarżonego, wypełnia znamiona przestępstwa z art. 199 § 2 k.k. w zb. z art. 200 § 1 k.k., zamiast art. 217 § 1 k.k.;
2. obrazę przepisów postępowania mającą mającą wpływ na treść orzeczenia polegającą na:
 - a) obrazie art. 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k., art. 169 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 k.p.k., a także w zw. z art. 192 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 k.p.k. - polegające na ich niestosowaniu i uwzględnieniu okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego przy jednoczesnym nie uwzględnieniu dowodów przemawiających na korzyść oskarżonego, a także nieprzeprowadzeniu z urzędu dowodów świadczących o braku winy i sprawstwa oskarżonego, a to w celu realizacji zasady obiektywizmu:
 - uznaniu za wiarygodne i przydatne dla ustalenia prawidłowego stanu faktycznego w sprawie zeznań złożonych przez matkę pokrzywdzonego M. G. , pomimo faktu, iż sam Sąd Rejonowy zauważa, iż pomiędzy poszczególnymi zeznaniami świadka istnieją rozbieżności i tak:
 1. co do okresu rozpoczęcia „dziwnych” zachowań wobec pokrzywdzonego, które jak wskazywała dopiero na etapie postępowania sądowego, miały pojawić się już w 6 klasie, a nie wskazywał na te okoliczności ani w zawiadomieniu do kurii, ani w zeznaniach na etapie postępowania przygotowawczego,
 2. co do faktu, iż do dnia 14 stycznia 2023 r. nie widziała niczego niepokojącego w zachowaniach oskarżonego, co do których wiedzę już posiadała, i pomimo relacji pokrzywdzonego o na temat tych zachowań,
 3. co do rzekomego zdarzenia w trakcie oglądania przez oskarżonego i

pokrzywdzonego filmu w kinie w domu parafialnym - ta okoliczność nie znalazła żadnego odzwierciedlenia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w sytuacji gdy dopiero na etapie postępowania sądowego M. G. wskazywała na nagłace w swej treści wiadomości od syna, który miał żądać i wzywać do odebrania go przez matkę, z uwagi na rzekomo zaistniałą sytuację, dodatkowo w sytuacji braku informacji na ten temat przekazanej przez pokrzywdzonego,

- uznanie, iż kwestia orientacji seksualnej oskarżonego nie ma znaczenia dla sprawy, i nie jest przedmiotem rozważań sądu, jako nie mająca znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, pomimo iż opinia psychiatryczna - psychologiczno - seksuologiczna sporządzona w sprawie, zawiera w swej treści dogłębną analizę tej okoliczności,

- uznanie, iż opinia sądowa psychiatryczno - psychologiczno - seksuologiczna jest w pełni przydatna dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, pomimo faktu i znajdując się w jej treści fragmenty, dotyczące „podejrzeń” biegłych co do orientacji seksualnej oskarżonego, wysnute na podstawie wykonywanego przez niego zawodu i faktu bycia duchownymi,

- uznaniu za niemające znaczenia dla ustalenia prawidłowego stanu faktycznego w sprawie oraz kwestii wiarygodności i motywacji ze strony pokrzywdzonego następujących okoliczności, iż:

1. zachowanie pokrzywdzonego po usunięciu oskarżonego ze szkoły - opowiadanie o konsekwencjach m. in. finansowych – było reakcją obronną,
2. pominięciu faktu chęci powrotu do grupy sportowej już w styczniu 2023 r. tj. po rzekomych zachowaniach oskarżonego wobec pokrzywdzonego, które mają wyczerpywać znamiona przestępstwa z art. 199 § 2 k.k. oraz 200 § 1 k.k.,
3. pominięciu faktu polajkowania przez pokrzywdzonego, wyrazów wsparcia udzielanych oskarżonemu przez społeczność lokalną,

- uznaniu za niemające znaczenia dla ustalenia prawidłowego stanu faktycznego w sprawie i za częściowo niewiarygodne zeznań świadków w osobach:

1. W. F. , w zakresie w jakim wypowiadał się co do stanu faktycznego - zachowania pokrzywdzonego po usunięciu oskarżonego ze szkoły - i

przyjęciu iż są to oceny świadka a nie relacje stanu faktycznego,

2. D. M. w zakresie w jakim relacjonowała zachowanie pokrzywdzonego wobec jej córki, co pozwala ustalić m.in. charakter, usposobienie pokrzywdzonego, Ł. A. w zakresie w jakim relacjonował kwestie chęci powrotu pokrzywdzonego do grupy sportowej, już po zaistnieniu czynów opisanych w akcie oskarżenia,
3. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na niesłusznym uznaniu, iż swoim zachowaniem M. N. wyczerpał znamiona przestępstwa z art. z art. 199 § 2 k.k. oraz 200 § 1 k.k. w sytuacji gdy jego zachowanie, gdyby rzeczywiście uznać, iż do niego doszło mogłoby wyczerpywać znamiona przestępstwa z art. 217 § 1 k.k.

Drugi obrońca adw. P. P. w złożonej apelacji, zarzucił natomiast:

1. naruszenie art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodu w postaci zeznań pokrzywdzonego małoletniego A. G. i uznania ich za w pełni wiarygodne w sytuacji, gdy jedynym dowodem je potwierdzającym są zeznania matki pokrzywdzonego, która nie była bezpośrednim świadkiem zdarzenia a swoją wiedzę czerpała wyłącznie od syna; gdy wątpliwości co do ich wiarygodności wynikają z zeznań innych świadków wskazujących, że pokrzywdzony mógł specjalnie oskarżyć M. N. o czyny, których ten nie popełnił,
2. naruszenie art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodu w postaci zeznań świadka M. G. i uznania ich za w pełni wiarygodne w sytuacji, gdy nie była ona bezpośrednim świadkiem zdarzenia a swoją wiedzę czerpała wyłącznie od syna i dodatkowo sama przyznała, że nie zna się na komunikatorach internetowych i nie potrafi ich używać; gdy wątpliwości co do ich wiarygodności wynikają z zeznań innych świadków wskazujących, że pokrzywdzony a w ślad za nim jego matka mogła specjalnie oskarżyć M. N. o czyny, których ten nie popełnił,
3. naruszenie art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodu w postaci zeznań świadków W. F. (w części), A. A. , M. M. , B. P. , D. M. , Ł. A. , E. G. i J. C. i uznanie ich za nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy w sytuacji gdy mając do czynienia z czynem takim jak w niniejszej sprawie koniecznym jest skorzystanie z wszelkich możliwych środków

pomagających w ocenie wiarygodności zarówno pokrzywdzonego jak i oskarżonego (brak w sprawie bezpośrednich świadków zdarzenia), w przedmiotowej sprawie sąd zbagatelizował zeznania ośmiu obiektywnych świadków, którzy przez cały okres objęty zarzutem mieli kontakt zarówno z M. N. jak i A. G. ,

4. naruszenie art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodu w postaci wyjaśnień oskarżonego M. N. i uznania ich za niewiarygodne, sąd błędnie uznał za jedyne wiarygodne i wystarczające do ustalenia przebiegu zdarzenia zeznania pokrzywdzonego i jego matki (mowa o tym we wcześniejszych zarzutach); brak możliwości rzetelnego odniesienia się do oceny poczynionej przez sąd z uwagi na bardzo zdawkowe uzasadnienie wyroku w zakresie opisu wyjaśnień oskarżonego,
5. naruszenie art. 7 k.p.k. w zw. 196 § 3 k.p.k. oraz art. 201 k.p.k. a także art. 171 § 1, § 4 i § 7 k.p.k., poprzez błędną ocenę dowodu z opinii psychologicznej dotyczącej oceny wiarygodności małoletniego pokrzywdzonego A. G. ponieważ jest ona niespójna, nielogiczna i oparta na nieprawidłowo przeprowadzonym przesłuchaniu małoletniego - jest to istotne z uwagi na okoliczność, że obrona nie miała możliwości zadać pytań małoletniemu; dodatkowo sąd w sposób nieprawidłowy rozciąga wnioski biegłego również na okoliczności, o których mówili świadkowie w toku postępowania tj. zachowanie A. G. w szkole gdzie miał mówić, że dzięki tej sprawie zarobi dużo pieniędzy od kościoła itd. — biegły nie miał możliwości zapoznać się z tymi zeznaniami bowiem złożone zostały po sporządzeniu opinii a sąd nie ma wiedzy specjalnej aby wysnuwać wnioski, że mogło to być np. „zachowanie obronne pokrzywdzonego,
6. naruszenie art. 7 k.p.k. i art. 424 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k., polegające na wyciągnięciu błędnych wniosków z dowodu z opinii psychiatrycznej - psychologicznej - seksuologicznej dotyczącej oskarżonego M. N. i uznanie, że kwestie dotyczące orientacji seksualnej oskarżonego są nieistotne dla sprawy i oparcie się na fragmencie dotyczącym zachowania pedofilnego o charakterze zastępczym, które de facto opiera się wyłącznie na stwierdzeniu, że skoro M. N. jest księdzem to może w nim występować

wzmożone napięcie seksualne (jest to nadinterpretacja niepoparta ustaleniami faktycznymi).

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z 20 stycznia 2025 r., sygn. akt IV Ka 953/24:

1. zmienił zaskarżony wyrok w pkt. 1 w ten sposób w zakresie kary, iż na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 60 § 2 i 6 pkt 3 k.k. wymierzył oskarżonemu M. N. karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
2. w pozostałej części utrzymał w mocy zaskarżony wyrok,
3. zasądził od oskarżonego na rzecz przedstawicielki ustawowej małoletniego pokrzywdzonego M. G. kwotę 840 zł tytułem poniesionych przez nią kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym,
4. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki sądowe postępowania odwoławczego w kwocie 40 zł oraz jedną opłatę w kwocie 300 zł za I i II instancję.

Kasacje od wyroku Sądu odwoławczego wnieśli obaj obrońcy skazanego, przy czym adw. P. P., zaskarżając to orzeczenie w całości, podniósł zarzut rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 200 § 1 k.k., poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że nie jest konieczne dla bytu przedmiotowego występku spełnienie przesłanki działania w celu pobudzenia lub zaspokojenia popędu seksualnego i błędną kwalifikację prawną czynu tj. niezastosowanie art. 217 k.k. i w efekcie zastosowanie art. 199 k.k. i art. 200 k.k.

Skarżący wskazując na powyższy zarzut wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator Okręgowy w Poznaniu w odpowiedzi na kasacje wniósł m. in. o oddalenie kasacji tego obrońcy, jako oczywiście bezzasadnej.

Rzecznik Praw Dziecka w sformułowanym stanowisku wniósł również o oddalenie kasacji tego obrońcy, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, że kasacje od wyroku Sądu odwoławczego wnieśli obaj obrońcy skazanego M. N., jednakże tylko adw. P. P. złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z 21 sierpnia 2025 r., co determinuje zakres tego uzasadnienia, które może dotyczyć wyłącznie kasacji i zarzutów tego obrońcy M. N..

Kasacja ta jest oczywiście bezzasadna, dlatego podlegała oddaleniu na posiedzeniu, zgodnie z art. 535 § 3 k.p.k.

Trzeba przede wszystkim podkreślić, że kasację wnosi się od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego (art. 519 k.p.k.) i może ona być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.). Zarzuty kasacyjne, w tym rażącego naruszenia prawa (materialnego lub procesowego), powinny być zatem kierowane przeciwko orzeczeniu wydanemu przez Sąd II, nie zaś I instancji. Orzeczenie i ewentualne uchybienia Sądu *meriti* mogą być bowiem przedmiotem pośredniej kontroli kasacyjnej tylko wówczas, gdy nastąpiło ich przeniesienie z postępowania pierwszoinstancyjnego, czego wykazanie odpowiednimi argumentami obciąża skarżącego, który powinien przedstawić na czym polega wadliwość procedowania przez sąd odwoławczy, w postaci uchybienia wymogom rzetelnej kontroli instancyjnej (art. 433 § 2 k.p.k.).

Kasacja obrońcy nie spełnia jednak tego wymogu, skoro sformułowano w niej zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego, tj. art. 200 § 1 k.k., art. 199 k.k., których w ogóle nie stosował, a zatem i naruszyć nie mógł, Sąd Okręgowy w Poznaniu.

Sąd odwoławczy, choć dokonał częściowej korekty wydanego przez Sąd I instancji orzeczenia, modyfikując je w zakresie kary, to jednak podzielił w pełni dokonane przez ten Sąd ustalenia faktyczne, zgodnie z którymi zachowanie M. N. – wbrew wszelkim zarzutom podniesionym w apelacji - realizowało kumulatywnie znamiona art. 199 § 1 k.k. oraz art. 200 § 1 k.k. Sąd odwoławczy wskazał w uzasadnieniu, że oskarżony kilkakrotnie bowiem w tych samych okolicznościach, w sytuacji unieruchomienia, dotykał ud pokrzywdzonego w okolicy krocza. Nie było zatem innego racjonalnego wytłuczenia dla jego zachowania, jak to że czynił to z powodów erotycznych, mających doprowadzić go do własnego, choćby

minimalnego pobudzenia seksualnego. Okolice krocza, to miejsce wykluczone – zdaniem Sądu odwoławczego – z dowolności dotyku, nie inaczej zresztą zachowanie oskarżonego odbierał małoletni, który reagował „zamrożeniem” własnych relacji.

Według wyrażonego przez Sąd II instancji wprost stanowiska cyt.: „postępki M. N. nosiły wszelkie wypracowane przed doktrynę cechy innych czynności seksualnych (...), to jest zmierzały do pobudzenia seksualnego sprawcy (brak alternatywy dla odmiennych założeń) i wywoływały przynajmniej psychiczne seksualne zaangażowanie ofiary (...)”. (s. 7 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). W kontekście tego stanowiska podniesiony w kasacji zarzut jawi się jako niezrozumiały, skoro skarżący kwestionuje prawidłowość zastosowania prawa materialnego poprzez nieprzyjęcie wykładni, którą w istocie Sąd odwoławczy zastosował, skoro wskazał, że za bytem przypisanego przestępstwa przemawiało istnienie okoliczności, która została wskazana w zarzucie kasacyjnym. Sąd II instancji wskazał także, że choć czynności M. N. nie przyjęły formy drastyczności, oraz nie były klasycznymi, najczęściej spotykanymi „innymi czynnościami seksualnymi”, to jednak brak powodów, aby na tej podstawie traktować je w kategoriach naruszenia li tylko nietykalności cielesnej (art. 217 k.k.).

Powyższa argumentacja przekonuje zatem, że Sąd II instancji prawidłowo rozważył zarzut obrońcy sformułowany w apelacji, uzasadniając z jakich powodów i dokonana przez Sąd I instancji prawno-karna ocena zachowania oskarżonego była właściwa. Tym samym nie ma racjonalnych postaw do twierdzenia, iż doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 200 § 1 k.k., art. 199 § 2 k.k. oraz art. 217 § 1 k.k., a już z pewnością, że normy te naruszył Sąd Okręgowy – Sąd odwoławczy.

Obrońca, poprzez nawiązanie do tożsamej treści argumentów, które podlegały już raz weryfikacji, z uwagi na podniesienie zarzutów naruszenia prawa materialnego w apelacji obrońcy adw. M. S., utwierdza w przekonaniu, że wniesiona przez niego kasacja miała doprowadzić do spowodowania ponownej kontroli orzeczenia Sądu I instancji. Do tego rodzaju kontroli nie może jednak dojść przed Sądem Najwyższym, gdyż wypaczałoby to cel i sens postępowania kasacyjnego, w toku którego ma dojść do kontroli wyłącznie orzeczenia Sądu

odwoławczego.

Nie znajdując zatem postaw do uwzględnienia kasacji, rozstrzygnięto jak w pkt. I postanowienia, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. obciążając skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

[J.J.]

[r.g.]